

RAZSTAVE
EXHIBITION

DRUŽINSKO ROMANJE NA ŠMARNO GORO: FOTOPIS
PETRA NAGLIČA IZ LETA 1933
Galerija Nad velbom, Šmarna Gora 4

Miha Špiček

243

Izkaznica razstave:

Ime: Družinsko romanje na Šmarno goro: fotopis Petra Nagliča iz leta 1933

Vrsta: občasna gostujoča razstava SEM

Gradivo za razstavo: dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja

Lokacija: Galerija Nad velbom, Šmarna Gora 4

Čas: 15. november 2014–november 2015

Avtor: Miha Špiček, Slovenski etnografski muzej

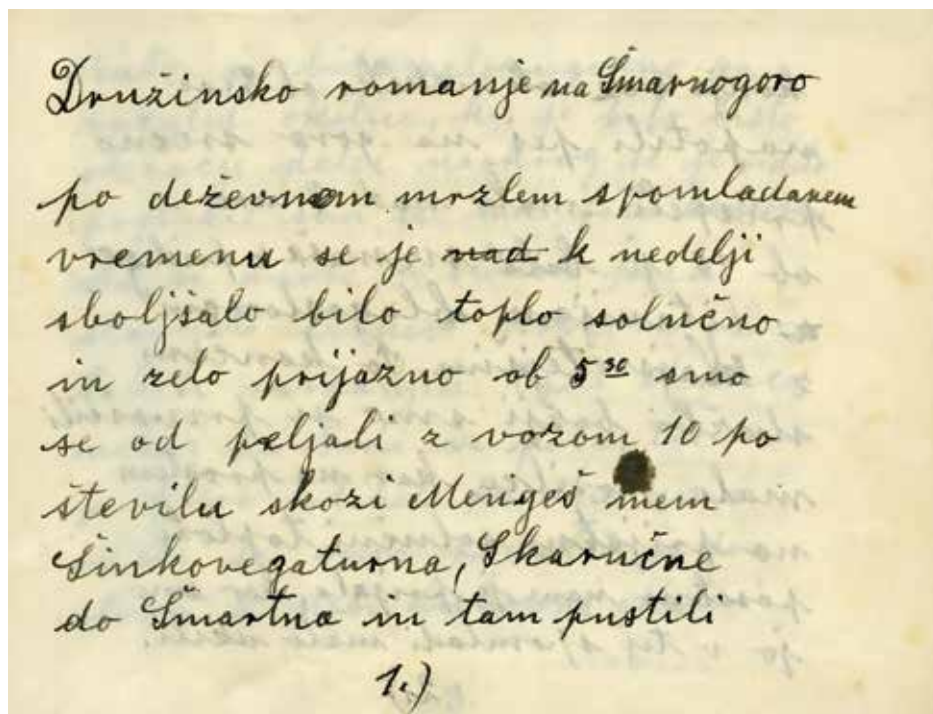
Od 5. oktobra 2014 do novembra 2015 je bila v Galeriji Nad velbom na Šmarni gori na ogled fotografska razstava z naslovom *Družinsko romanje na Šmarno goro, Fotopis Petra Nagliča iz leta 1933*. Gre za izbor iz Nagličevega bogatega fotografskega opusa, zaokroženo celoto, ki jo je uredil in opremil s komentarji že avtor sam.

Pogled na razstavno postavitvev Nagličevih fotografij v galeriji Nad velbom na Šmarni gori (Foto: Peter Češnovar)

Spomladi leta 1933 je Peter Naglič s fotoaparatom zabeležil družinsko romanje na Šmarno goro. Fotografiral je pot iz domače Šmarce proti Šmartnem, vzpon na goro, cerkev z obzidjem in gostilno na vrhu, romarje in na koncu še panoramske poglede z gore. Nastala je serija 35 fotografij, ki jih je Naglič razvrstil po logičnem zaporedju in opremil z opisi. Fotografije je uredil v fotografskem albumu, ki mu je na začetku za uvod dodal še dnevnik s kratkim opisom poti in Šmarne gore, tako da celota tvori krajši fotografski potopis.¹

244

Naslovna stran dnevnika Petra Nagliča o družinskem romanju na Šmarno goro leta 1933
(Dokumentacija SEM)

Peter Naglič je bil rojen leta 1883 v Šmarci pri Kamniku v obrtniški družini, s ščetarsko obrtjo sta se pred njim ukvarjali že dve generaciji prednikov. Tudi sam se je izšolal za ščetarja in po očetovi smrti leta 1922 sta skupaj z bratom Karlom nadaljevala družinsko obrt. Zelo ga je zanimal razvoj tehnike takratnega časa, njegov najljubši hobi pa je nedvomno bila fotografija, ki ji je posvečal največ prostega časa. Peter Naglič je med letoma 1899 in 1959 posnel preko 10.000 posnetkov. Njegov celoten fotografski opus je bil že predstavljen na pregledni razstavi *Od domačega praga do Jeruzalema* v Slovenskem etnografskem muzeju² in v istoimenskem razstavnem katalogu.

¹ Fotografski album z dnevnikom hrani Nagličev vnuk Matjaž Šporar iz Šmarce pri Kamniku.

² Mag. Andrej Dular, dr. Marko Freljih, Miha Špiček, Matjaž Šporar: *Od domačega praga do Jeruzalema*, Fotografski zapisi Petra Nagliča 1883–1959, Ljubljana, 2013.

Tematsko lahko Nagličevo fotografijo v grobem razdelimo na portretno, krajinsko, arhitekturno in dokumentarno. Veliko večino njegovih posnetkov lahko uvrstimo v dokumentarno fotografijo, s katero je beležil tako vsakdanje kot tudi slovesne dogodke v ožji in širši okolici. Fotografiral je šege letnega in življenjskega kroga v svoji okolici, društveno in družabno življenje, domačo ščetarsko obrt in gradbene posege, povezane z njo, zabeležil je obdobje prve svetovne vojne, ki jo je preživel na Ljubljanskem gradu. Velik del Nagličeve dokumentarne fotografije pa lahko posredno ali neposredno povežemo z verskim življenjem in krščansko tematiko; v mislih imamo predvsem številna romanja, od bližnjih krajev pa vse do Jeruzalema, razne cerkvene slovesnosti in kongrese, blagoslove, pogrebe cerkvenih dostojanstvenikov in še bi lahko naštevali.

Romarji pred šmarnogorsko cerkvijo leta 1933 (Dokumentacija SEM)

Na romanja se je Naglič večkrat odpravil skupaj s svojo družino, tako tudi leta 1933 na Šmarno goro. Na sončno pomladno nedeljo so se ob 5.30 z vozom podali na pot iz domače Šmarce. V romarski ekipi je bilo deset članov, poleg Petra, njegove žene Marije in njenih otrok, Petra, Marije, Terezije in Francke, še sorodnik Stanko Švigelj ter sosedi Marija Loboda in Ivana Vidmar.³

Pot jih je vodila skozi Mengeš, mimo graščine Šinkov turn⁴ in Skaručne do Šmartna. Tam so pustili konja in voz ter se ob osmih podali na pot proti vrhu.

³ V Nagličevem dnevniku je podatek, da je bilo romarjev deset, čeprav ni poimensko navedeno, kdo je bil deseti.

⁴ Vas je dobila ime po gradu Šenkov turn (graščak Schenk). Kot se vidi na Nagličevi fotografiji, je bila leta 1933 v gradu osnovna šola. Leta 1943 so grad požgali partizani, po vojni pa so ruševine uporabili pri gradnji okoliških hiš.

Malo po deveti uri so prispeli na vrh, ob desetih pa je sledila maša. Po končani maši so si privoščili kosilo na prostem, kot je zapisal Naglič v svojem dnevniku: “[...], na prijetni solnčni toploti posebno nam je prijala, ker smo jo v tej spomladi malo užili.”⁵ V nadaljevanju tega dnevniškega zapisa izvemo, da je kot navdušen amaterski fotograf po kosilu naredil nekaj panoramskih posnetkov: “Nato je bilo zelo ugodno za razgled okolice, ki je bilo čisto ozračje daleč naokrog se je videlo poslužil sem se tudi foto kamere, da se more v slikah predstavljati cerkev prizore ob takih romanjih tudi okolico nekaj pa tudi iz pota.”

246

Kramarske stojnice z lectom in spominki na Šmarni gori leta 1933 (Dokumentacija SEM)

Sledijo opisi posameznih posnetkov, na koncu dnevnika pa zapiše še nekaj informacij o Šmarni gori: “Šmarnagora je zelo obiskana božja pot, ki jo posebno radi ljubljancane obiskujejo je zelo staro svetišče posvečeno Materi Božji, okrog in krog obdano z močnim obzidjem še iz za turških napadov. Ob svetovni vojni je vzela vojaška oprava zvonove in sedaj so jih pa že zopet nove bronaste skoraj iste teže napravili ki prav prijetno pojo.”

Sledil je povratek v Šmartno, kjer so si ogledali cerkev in se udeležili popoldanske maše, okoli 16. ure pa so se odpeljali skozi Vodice in Moste proti domu, kamor so srečno prispeli ob 19. uri.

⁵ Besedilo je brez slovničnih popravkov dobesedno prepisano iz Nagličevega dnevnika.